

ETNOMOCNI

Zeszyt Edukacji Muzealnej
poświęcony zabytkom etnograficznym ze zbiorów
Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie

ETNOMOCNI

Zeszyt Edukacji Muzealnej
poświęcony zabytkom etnograficznym ze zbiorów
Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie

„EtnoMocni. Zeszyt Edukacji Muzealnej
poświęcony zabytkom etnograficznym ze zbiorów Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie”

Kolegium redakcyjne wydawnictw Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie:

Małgorzata Gryciuk, Marcin Majewski (redaktor naczelny), Monika Ogiewa-Sejnota (sekretarz redakcji),
Mirosław Opęchowski, Iwona Wojciechowska

Koncepcja:

Przemysław Antczak, Patrycja Nagórska

Tekst i ilustracje:

Małgorzata Darowna

© Copyright by Małgorzata Darowna, Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie, Stargard 2025

Adres wydawcy:

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie
Rynek Staromiejski 2-4, 73-110 Stargard
tel. (091) 578-38-35
e-mail: info@muzeum-stargard.pl
www.muzeum-stargard.pl
facebook.com/muzeumstargard
instagram.com/mahart

**Wydawnictwo zostało wydane w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: EtnoPolska. Edycja 2025,
dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego**

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

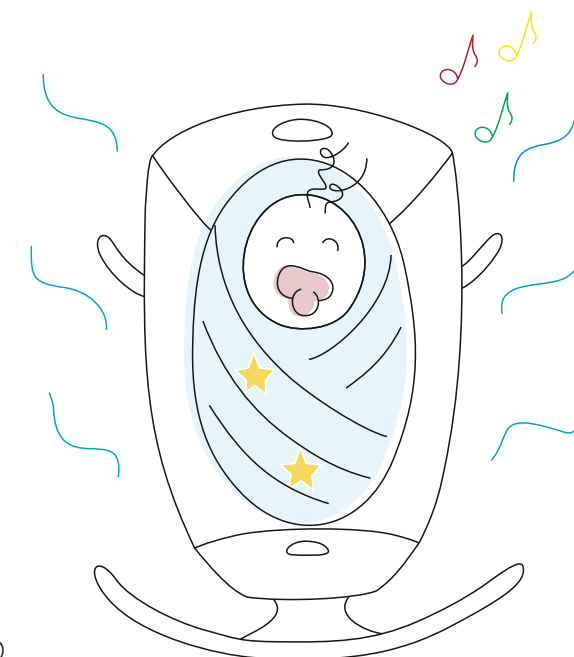
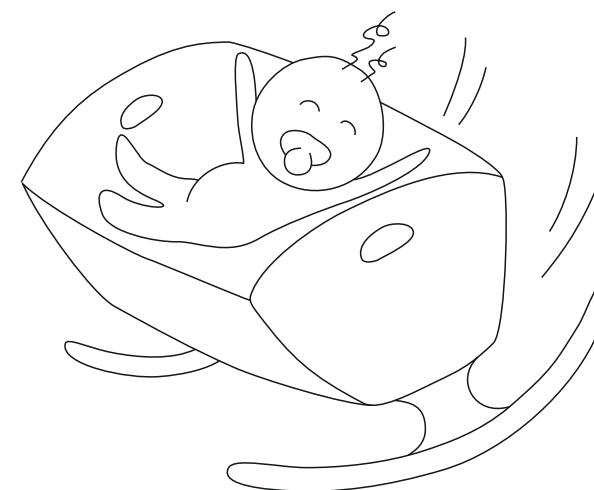
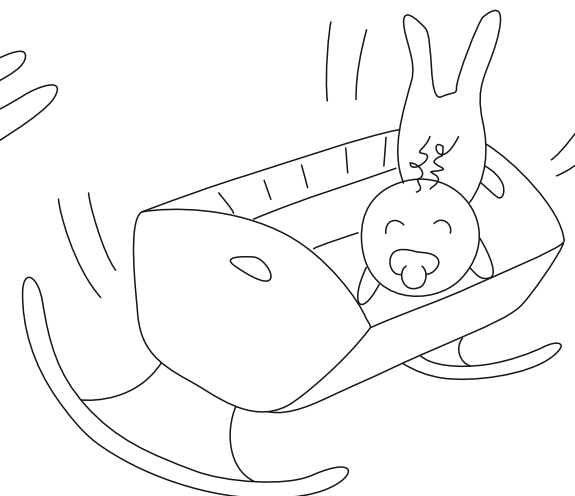
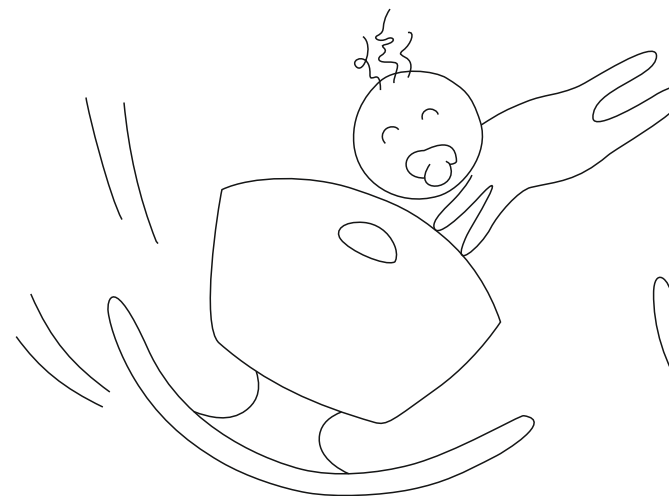
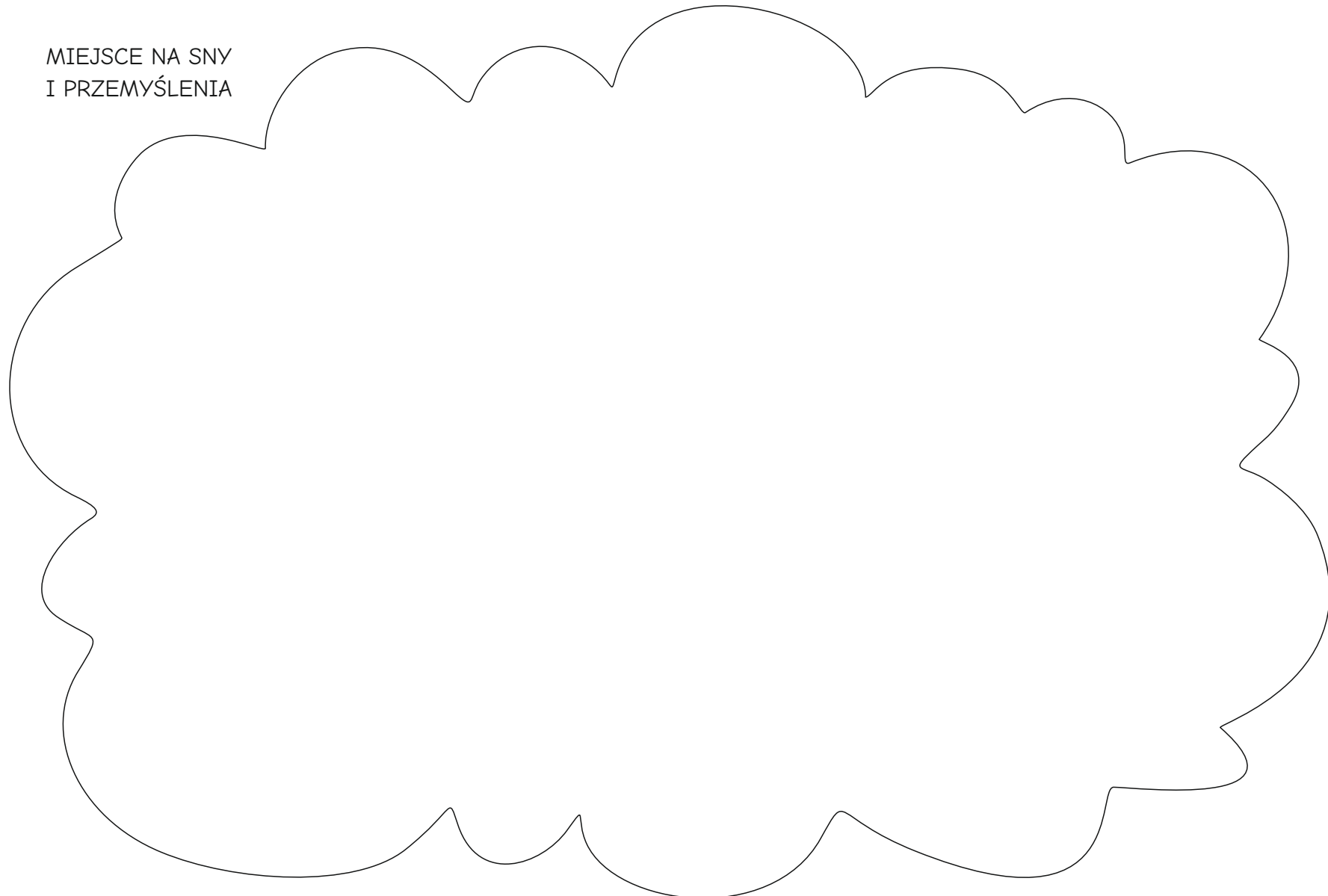
I S B N 9 7 8 - 8 3 - 6 1 4 5 6 - 0 3 - 2

ZESZYT EDUKACJI MUZEALNEJ "ETNOMOCNI" PRZEDSTAWIA EKSPONATY
MUZEALNE ZGROMADZONE W MUZEUM ARCHEOLOGICZNO-HISTORYCZNYM
W STARGARDZIE W SPOSÓB, W JAKI WIDZIELI JE UCZESTNICY WARSZTATU TERAPII
ZAJĘCIOWEJ W DZWONOWIE - OSOBY DOROSŁE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ.

TE PRZEDMIOTY, TO SUPERBOHATEROWIE ŻYCIA CODZIENNEGO. LAMPA ZAMIENIA
RZECZY NIEWIDZIALNE W WIDZIALNE, NARTY TO SZYBKOŚĆ, ZWINNOŚĆ I POKONYWANIE PRZESZKÓD,
LASKA-SIEDZISKO SKŁADANE DAJE ODPOCZYNEK, KTÓREGO WSZYSCY PRAGNĄ...

ZOBACZ STWORZONE PRZEZ WARSZTATOWICZÓW KARTY ZABYTEKÓW, BAW SIĘ RYSUNKAMI
INSPIROWANYMI ICH PRACAMI I POZNAJ WYBRANE PRZEZ NICH ZABYTKI, BY STAĆ SIĘ ETNOMOCNYM.

MIEJSCE NA SNY
I PRZEMYŚLENIA

W CHMURCE NA STRONIE OBOK NARYSUJ
LUB OPISZ, CO CI SIĘ OSTATNIO PRZYŚNIŁO.

KOŁYSKA NA BIEGUNACH

numer inwentarzowy:

MS/E/37

materiał: drewno, metal

kolor: brązowy,
pomarańczowy, szary

wielkość: mała

waga: ciężka

przeznaczenie:

usypianie/bujanie dzieci

STRUKTURA BLACHY UMOCOWANEJ NA TARACH JEST PROSTA
LUB FALISTA. ODSZUKAJ WŁAŚCIWY WZÓR I DOKOŃCZ GO.

NARYSUJ COŚ Z TYCH PLAM. Z TEJ POWSTAŁA GITARA.

TARA

SUPERMOC
PRANIE
BRUDÓW

numer inwentarzowy:
MS/E/121

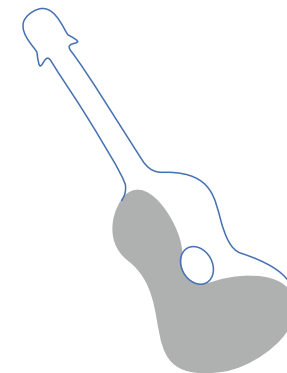
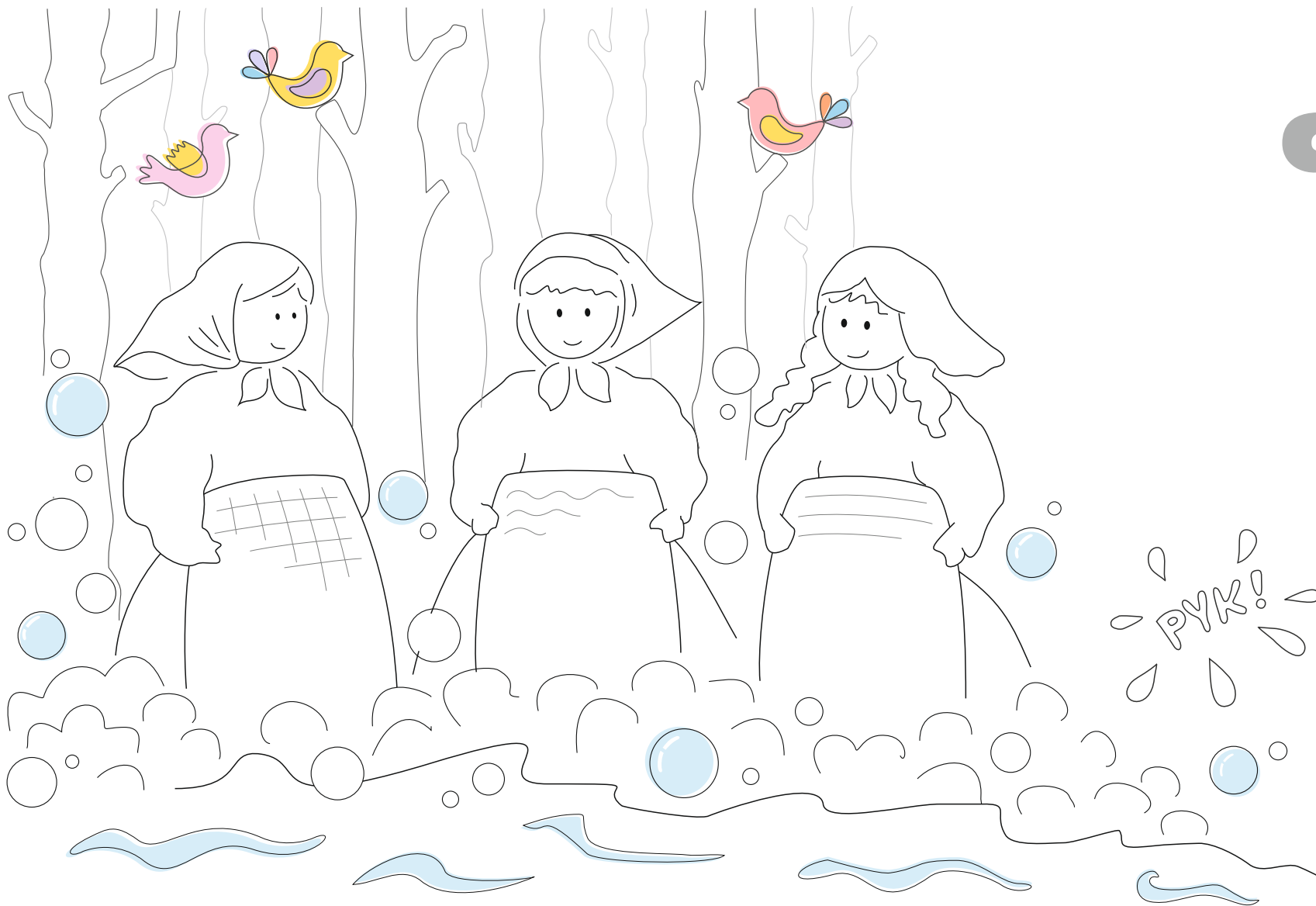
materiał: falista blacha,
drewno

kolor: szary/brązowy

wielkość: średnia

waga: lekka

przeznaczenie:
pranie odzieży i bielizny

ZAJRZYJ DO KOSZA Z UBRANIAMI PRZYGOTOWANYMI DO PRANIA. WYBIERZ Z NIEGO JAKĄŚ BLUZĘ
I PRZYJRZYJ SIĘ JEJ PLAMOM. PRZERYSUJ JE TUTAJ I SPRÓBUJ Z NICH TEŻ COŚ NARYSOWAĆ.

KOSZULA DAMSKA

SUPERMOC
UBIERANIE,
CHŁODZENIE

numer inwentarzowy:

MS/E/79

materiał: len

kolor: biała/szara,
kolorowy haft

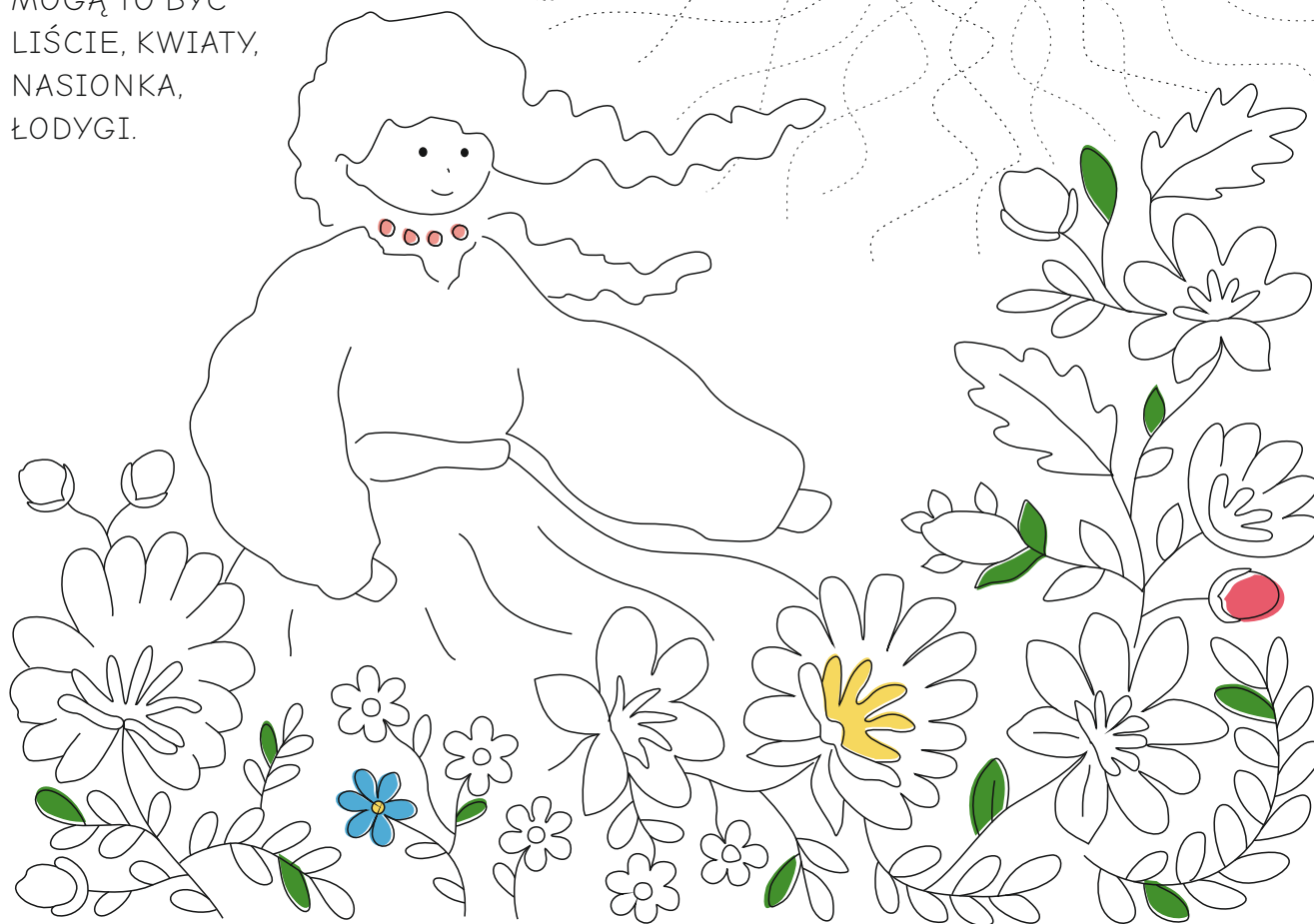
wielkość: duża

waga: lekka

przeznaczenie: element
ubioru, odświętny (folklor),
kultywowanie tradycji

STWÓRZ NATURALNĄ BRANSOLETKĘ.
PRZYGOTUJ SZEROKĄ TAŚMĘ KLEJĄCĄ
I NOŻYCZKI. OWIŃ TAŚMĘ WOKÓŁ RĘKI
TAK, BY STRONA KLEJĄCA BYŁA NA
WIERZCHU. WYJDŹ NA ZEWNĄTRZ
I PRZYKLEJAJ DO TAŚMY WSZYSTKO TO,
CO ZNAJDZIESZ DOKOŁA.

MOGĄ TO BYĆ
LIŚCIE, KWIATY,
NASIONKA,
ŁODYGI.

KTÓRY Z NARCIARZY ULEPIŁ BAŁWANA? ZNAJDŹ GO PO ŚLADZIE NART.

NA PODWÓRKU LUB W DOMU, W BEZPIECZNYM MIEJSCU, UMIEŚĆ LINIĘ
STARTOWĄ. USTAW SIĘ NA NIEJ, PRZYJMIJ POSTAWĘ SKOCZKA SPORTOWEGO
I... SKOCZ WYBIAJĄC SIĘ PRZED SIEBIE. ZAZNACZ MIEJSCE "WYLĄDOWANIA".
CZY POBIJESZ SWÓJ POPRZEDNI WYNIK?

NARTY

SUPERMOC
ZWINNOŚĆ, SZYBKOŚĆ,
SPALANIE KALORII,
KONTAKT Z NATURĄ

numer inwentarzowy:

MS/E/122

materiał: drewno, metal, skóra

kolor: brązowy, czarny, szary

wielkość: długie

waga: średnia

przeznaczenie: uprawianie
sportów zimowych, rekreacja
i wypoczynek

KOPYTO SZEWSKIE

SUPERMOC

NAPRAWA BUTÓW

numer inwentarzowy:

MS/E/85

materiał: stal (żelazo)

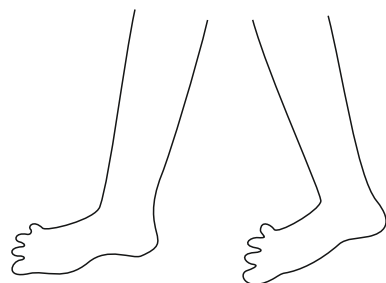
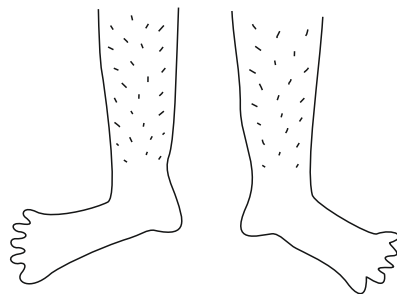
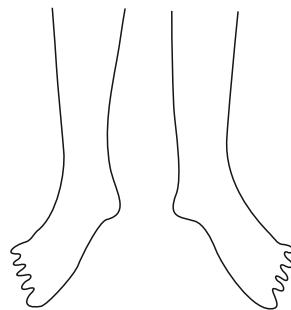
kolor: czarny

wielkość: średnia

waga: ciężkie

przeznaczenie: naprawa i rozciąganie obuwia oraz wykonywanie nowych butów

DORYSUJ TYM STOPOM BUTY.
DOKĄD W NICH PÓJDĄ?

ROZSYP NA PODŁODZE RÓŻNE
PRZESZKODY Z PLUSZAKÓW
I ŚCIERECZEK. OMIŃ TOR
PRZESZKÓD IDĄC NA PIĘTACH.
W DRODZE POWROTNEJ
POZBIERAJ PRZESZKODY
PALCAMI STÓP.

POMALUJ FARBKĄ LUB PISAKIEM
KARBOWANĄ FRYTKĘ, CHIPSA
LUB INNĄ FALISTĄ RZECZ.
ODBIJ TU JEJ ŚLAD.

ROZGNIEĆ PLASTELINĘ NA
PLACEK, A POTEM PODZIURKUJ
JĄ WYKAŁACZKĄ. GOTOWE? WEŹ
TERAZ KREDKĘ LUB OŁÓWEK
I ROZWAŁKUJ SWÓJ PLACEK.
ZROBIŁ SIĘ GŁADKI, PRAWDA?

MAGLOWNICA Z WAŁKIEM

SUPERMOC

GŁADZENIE MATERIAŁÓW

numer inwentarzowy:

MS/E/69, MS/E/118

materiał: drewno

kolor: szary, brązowy

wielkość: średnia

waga: lekkie

przeznaczenie: wygładzanie
bielizny i płócien

LAMPA POWOZOWA

SUPERMOC
ROZŚWIETLANIE
CIEMNOŚCI

numer inwentarzowy:

MS/E/53

materiał: metal, miedź, szkło

kolor: czarny, szary

wielkość: małe

waga: lekkie

przeznaczenie: element
oświetlenia powozów konnych

WEŹ ŚWIECĘ. NIE ZAPALAJ JEJ, TYLKO UŻYJ JAK KREDKI. NARYSUJ NA TEJ DRODZE RZECZY,
KTÓRYCH NIE WIDAĆ W NOCY. POMALUJ FARBKĄ. CO WIDZISZ?

LASKA/SIEDZISKO SKŁADANE

SUPERMOC

ODPOCZYNEK W TRAKCIE
SPACERU,
POMOC W CHODZENIU,
UKRYWANIE SIĘ
PODCZAS POŁOWAŃ

numer inwentarzowy:

MS/E/86

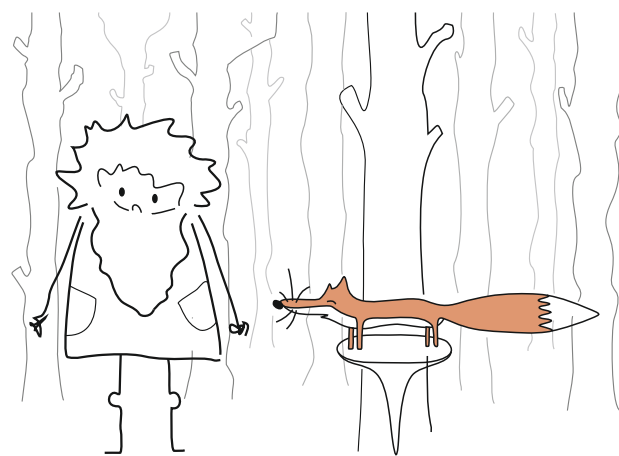
materiał: drewno

kolor: brązowy, szary, czarny

wielkość: średnia

waga: lekkie

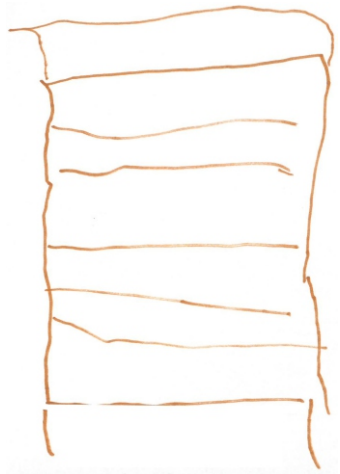
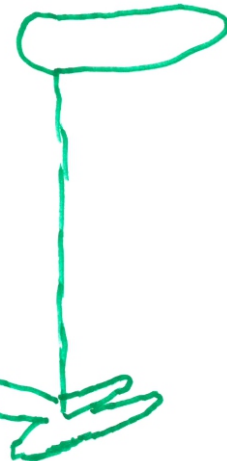
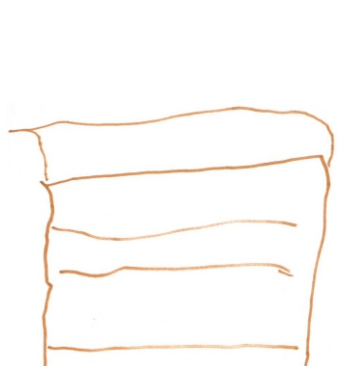
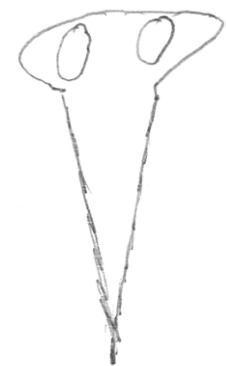
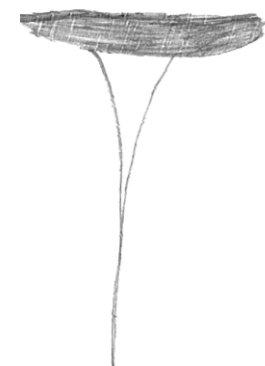
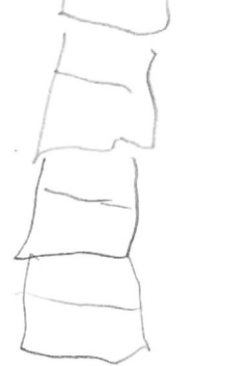
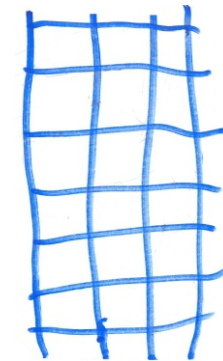
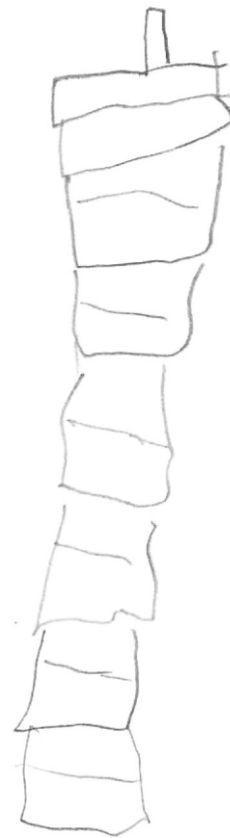
przeznaczenie: siedzisko
myśliwskie, podpieranie
w trakcie spacerów

ZBUDUJ SOBIE SZAŁAS!
UŻYJ KOCÓW, RĘCZNIKÓW, UBRAŃ,
SZALI I WSZYSTKIEGO, CO SIĘ
PRZYDA DO JEGO
SKONSTRUOWANIA. ODŁÓŻ TABLET
I SMARTFON, WYŁĄCZ KOMPUTER,
TELEWIZOR I RADIO,
ZDEJMIJ SMARTWATCH.
ODPOCZNIJ.

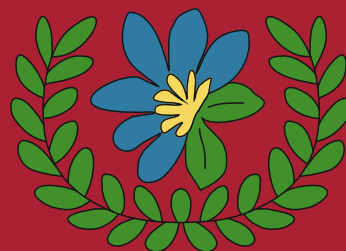
WEJDŹ DO ŚRODKA
BUDOWLI. W TOTALNEJ
CISZY POBĄDŹ TROCHĘ
W PRZYJAZNEJ DLA SIEBIE
PRZESTRZENI, KTÓRĄ
ZBUDOWAŁEŚ. A MOŻE
ZAPROSISZ TAM GOŚCI?

SPÓJRZ NA ORYGINALNE RYSUNKI, KTÓRE WYKONALI UCZESTNICY WARSZTATU
TERAPII ZAJĘCIOWEJ W DZWONOWIE. ROZPOZNAJ I NAZWIJ WSZYSTKIE ZABYTKI.

Rys. Wojciech Chęłstowski (uczestnik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Dzwonowie)

I S B N 9 7 8 - 8 3 - 6 1 4 5 6 - 0 3 - 2